GAZETA KRAKOWSKA

N.° 70

W Niedzielę Dnia 2. Września 1810.

Z Paryża d. 13. Sierpnia.

Mowią, iż goniec nadbiegł nowy przezzley od Xcia Esslingi, Marszałka Massény, z doniesieniem o wielkim zwycięztwie, które nad Anglikami odniosł. Z upragnieniem oczekuiemy potwierdzenia tey pogłoski.

Podług doniesień z Genewy Cesarzowa Jozefa znaydowała się w wielkim niebezpieczeństwie życia. Używaiąc przeiazdzki po iezorze Bourgés, wzniosł się nagle tak okropny wicher, iż zaczęto wątpić o iey wyratowaniu. Nieustraszenność i zręczność sternika doprowadziła iednak szczęśliwie statek do lądu.

W czasie pozaiutrzney uroczystości przyymować Nayiaśnieysi Cesarstwo będą cały dwór w Paryżu. Dana będzie dnia tego bezpłatna reprezentacya na teatrze i koncert.

Wczoray oddał J. C. K. Mci Hrabia Einsiedel iako Królewsko-Saski poseł list wierzytelny. To ż samo uczynił Hrabia Winzengerode, nowy Wirtemberski poseł, a poprzednik iego Hrabia Zeppelin oddał list odwoławczy. Potem wprowadzony został przez czyniącego służbę szambelana P. Lehndorf, który doniosł J. C. K. Mci o śmierci Królowey Pruskiey. Na mocy tego doniesienia zawdział dwór na 21 dni żałobę.

Rada rewizyyna pod prezydencyą Jenerała Bazaceourt potwierdziła wyrok sądu woyskowego, uwalniaiący od winy Wiktora Hugues, byłego dowódzcy Kaienny.

Między Doe i Besanson pobiegały się nie dawno wozy z dzikiemi zwierzami; pouciekały z swych klatek Hieny, Tygrysy, Lamparty, Wilki, &c. i poczyniły niemałe szkody. Pochwytano niektóre, inne pozabiiano; naydłużey szukano małp zbiegłych.

Cywilne i woyskowe deputacye od Hollandyi miały d. 10 audyencyą u J. C. K. Mci.

Niejaki Badini oznaymił przez pisma nasze, iż wynalazł sposób niewidoczney korrespondencyi. Nie potrzeba do tego żadnych listów, żadnego posłańca, poczty lub telegrafu. W 24 godzin dana być może wiadomość z nayodleglejszych okolic. Jeżeli dziś podpisany zostanie pokoy między Francyą i Angliią, tedy iutro, iak P. Badini zapewnia, można o nim mieć wiadomość w Pekinie! Żąda on, aby iego wynalazek zgłębiony był przez kommissyą z uczonych. "Wyśmiewano mnie z początku, (dodaie) ale gdy moy wynalazek uzna-

ny zostanie za dobry, śmiać się przestaną.,,

Pod d. 5 b. m. wydał J. C. K. Mość wyrok, przez który rząd kraiow Rzymskich w nowym sposobie urządzony został. Od 1 Stycznia roku przyszłego ustaie dotychczasowa nadzwyczayna konsulta w Rzymie. Xżę Wielki urzędnik państwa będzie jeneralnym rządcą departamentow Rzymskiego i Trasimeny, i mieć oraz będzie bezelne dowództwo nad woyskiem. Jeżeliby do 1go Stycznia nie był ieszcze mianowany jeneralny rządca, tedy obowiązki iego zastąpi tymczasowo iego namiestnik. Przed 1wszym Września konsulta ma wybrać za 50 milionow dóbr narodowych, które przeznaczone będą do spłacenia narodowego Rzymskiego długu. Dobra te składać się maią z domow w Rzymie do rządu należących, i z wsiow zniesionych biskupstw i kapituł. Publiczny skarb Francuzki zrobi za 50 milionow reskrypcyy, które za wzmiankowane dobra narodowe przyymowane będą.

Onegday ukończona została w kryminalnym tuteyszym sądzie ważna sprawa Tonninges i Notaryuszow Herbelin i Bourget, na którą od dwoch miesięcy uwaga publiczna zwrocona była. Podpisany akt rzekomego testamentu Jerzego Tonninges uznany został za nieważny, ponieważ istotne formalności nie były zachowane, chociaż podpis był rzetelny. Notaryusz Bourget skazany z stał na półroczne, a Herbelin na dwoch miesięczne więzienie. Tonninges iest wolny od winy.

Monitor zawiera co następuie:

" Od połączenia Hollandyi z Francyą przeładowane składy towarow Angielskich na wyspie Helgoland nie maią żadnego więcey odbytu. Psuie się bardzo wiele towarow. Zawsze ieszcze wznoszą się nowe szopy, wszystkie są zapełnione, a wszelako wiele towarow leży pod gołem niebem. Przykład ten iest iedyny w swoim rodzaiu, i okazuie iak wielka musi bydź nędza w Anglii. Uważaiąc rzeczy z tego względu, wyznać potrzeba, iż połączenie Hollandyi z Francyą iest okropnym ciosem dla handlu Angielskiego. Gdyby Hollandya dawniey przyłączoną była została, tedy Anglia wcześniey znalazłaby się była w przykrem położeniu w iakim dziś znayduie się iey handel. Bankructwo następnie za bankructwem w Londynie; bieg wexlowy traci 40 od sta, a bankowe papiery przestały mieć właściwą tego gatunku papierow cechę. Stały się iedynie zwyczaynemi papierowemi pieniądzmi, których kredyt co dziennie bardziey upada.

" Dwadzieścia woiennych okrętow popłynęło z 600 kupieckiemi statkami na morze Baltyckie, i nie miały innego przeznaczenia, iak wprowadzić ich ładunek ukradkowo na stały ląd. Duńczykowie zabrali ich 50, których wartość przeszło 50 millionow szacuią. Rossya skonfiskowała 80. Okręty te płyną pod obcemi banderami maią zmyślone passporty, zmyślone expedycye i zmyślone Francuzkie pozwolenia. Udaią się za Amerykańskie, Hiszpańskie, &c. i maią zmyślone zaświadczenia konsulow Francuzkich; niczego nie zaniedbuią, lecz to wszystko po części się tylko udaie. Jeżeli prawdą iest, iak mowią, że Prussy zabroniły wprowadzania osadowych towarow, i ieżeli woyska Francuzkie osadzą ieszcze niektóre okolice, tedy handel Angielski znaydzie się w nowym kłopocie. Korsarski okręt Wagram zabrany przez Anglikow w Stralsundzie został. Jest to znowu niepomyślne zdarzenie dla ich handlu; daią bowiem powod Francuzom do osadzenia na nowo brzegow tego kraiu i wypędzenia ztamtąd prze-

mycicielow.

"Gdy widziemy, że wszystkie te niepewne spekulacye przez bank Londyński były zapłacone; gdy widziemy, że bardzo wiele Ottomańskich okrętow, które z osadowemi towarami z Malty do Francuzkich i Włoskich brzegow przybyły i niezmiernie Francyą zbogaciły, i gdy uważemy, iż te towary także bank zapłacił: słusznie zapytać się można, co się stanie nakoniec z papierami banku Londyńskiego? Spekulanci Europeyscy zadziwią się kiedyś, iak można było tak długo pokładać wiarę w narodzie, który swoy byt zakładą tylko na handlu, z handlu tylko żyie, ale przyszedł teraz do tego stanu, iż za pozwoleniami tylko prowadzić swoy handel może. Jak skoro Anglicy wprowadzili pozwolenia, musiała Francya też samo uczynić, i na mieyscu wspaniałych zasad powszechnego handlu naprowadzic określenie."

D. 25 Lipca w St. Cloud wydany został następuiący Cesarski Wyrok:

Napoleon, &c. Na zdanie Nam sprawy przez Naszego Ministra wewnętrznego postanowiliśmy i stanowiem, co następuie:

Art. 1. Od 1 Sierpnia żaden okręt nie może z portow naszych do obcych odpłynąć bez pozwolenia z podpisem Naszem. 2) Wypływaiące z Naszych portow i przeznaczone do innych portow Naszego państwa okręty, obowiązane są udawać się tam prosto. Celne Nasze komory dadzą im zaświadczenie na złożoną kaucyą, która póty nie będzie im powrócona, póki nie przywiozą zaświadczenia, iż zawinęły do portow Francuzkich. 3) Statkom, które trudnią się podbrzeżną żeglugą po śródziemnem morzu, wolno do Królestwa Neapolitańskiego zawijać. Ażeby iednak zapewnić się o ich przeznaczeniu, opatrzone bydź muszą zaświadczeniem złożoney kaucyi, do którego Nasz Konsul w Neapolu doda im zaświadczenie przybycia. Konsul ten powinien takowe zaświadczenie, przepisane na drugą rękę, przesłać Jeneralnemu Naszemu Dyrektorowi ceł w Paryżu. 4) Okręty, które do Wyspy Francuzkiey wysełane będą, składać także muszą kaucye i przywieźć zaświadczenie od prefekta osadowego.

W tych dniach Xżę Pontekorvo znaydował się z Nayiaśnieyszym Cesarstwem na teatrze.

Do Nancy przywieziono z Persyi młodego słonia, który iest do Cesarskiego zwierzyńca przeznaczony.

Z Bajony d. 5. Sierpnia.

Od 1 b. m. sprzedano tu bardzo wiele osadowych towarow, pochodzących z zabranych Amerykańskich okrętow, po droższey daleko cenie, niżeli dawniey były.

Zabrana w niewolą załoga z Ciudad-Rodrigo przechodzi teraz przez nasze miasto. Trzeci oddział składa się z samych Xięży.

Wczoray przybył tu z Francyi 9ty pułk huzarow.

Z Lyonu d. 2. Sierpnia.

Wszystkie gatunki iedwabnych naszych materyy podniosły się w cenie, częścią dla tego, że surowy iedwab zdrożał o 25 do 30 od sta, częścią też, że tak wiele nadchodzi kommissow, iż niepodobna ich będzie uskutecznić. Nigdy ieszcze fabryki nasze nie były tak zatrudnione, iak teraz. Z Rossyi nadchodzą osobliwie wielkie zamówienia. Kupcy nasi nie będą mogli z wielkiemi zapasami towarow pokazać się na jarmarkach Frankfortskim i Lipskim.

Z Berna d. 9. Sierpnia.

Wiadomość, że Nayiaśnieyszy Cesarz mianował Xcia Neufszatelskiego naczelnikiem 4 na żołdzie Francuzkim zostaiących pułkow Szwaycarskich, potwierdziła się zupełnie.

)o(

Landman Szwaycaryi posłał Pułkownika Luternau do Paryża, dla złożenia temu Xciu powinszowania i oświadczenia radości narodu Szwaycarskiego z tego mianowania.

Z Neapolu d. 28. Lipca.

Z główney kwatery Królewskiey w Piale nadeszło tu następuiące urzędowe doniesienie: D. 12 Lipca posłana została część przewozowey Neapolitańskiey flotylli pod zasłoną 30 armatnych szalup, z których każda miała jedno 24 funtowe działo, do cyplu del Pezzo. Od dawna odgrażali się Anglicy uderzeniem na naszą flotyllę. Kontenci więc, że im się nadarzyła sposobność, wypłynęli d. 12 o godzinie 5 z rana w 80 fregat, brygow, korwet i armatnych szalup z portu Messyny i rozciągnęli linią o pół godziny drogi na przeciwko naszych statkow, które tym czasem stanęły pod brzegami na kotwicach. Nayiaśnieyszy Król widział z Piale poruszenie nieprzyiaciela i wydał zaraz rozkaz, aby flotylla była w gotowości do boiu. Dywizya Jenerała Partonnaux (10,000 ludzi wynosząca) musiała wsiąść na flottyllę, a dywizya Jenerała Lamarque (tyleż licząca ludzi) stanęła nad brzegiem w tyle flotylli. Anglicy rozpoczęli swoy attak potężnem kul gradem. Armatne nasze szalupy wspierane od nadbrzeżney batteryi 14 dział i haubic maiącey, nie dały ognia, póki nieprzyiaciel nie zbliżył się, na ow czas dały potężnie do niego kartaczami ognia i tak dalece uszkodziły iego okręty, iż musiał się śpieszno zofnąć. Strata nasza składała się z kilku zabitych i ranionych ludzi. Król bardzo był kontent z sprawienia się woyska i flottylli. Szczególniey popisał się 10ty pułk liniowey piechoty, który dawną swoią sławę utrzymał. Korpus woltyżerow gwardyi Królewskiey znaydował się pierwszy raz w ogniu, lecz ani na krok nie ustąpił, chociaż wystawiony był na brzegu na naywiększy nieprzyiacielski ogień. Anglicy rzucili także w czasie tey rozprawy wiele bomb i granatow do naszego obozu, a brzegi zasiane były ich kulami. Na górach przy Scilla i Messynie zebrało się kilka tysięcy widzow, przypatruiących się rozprawie.

Dnia 29. — Dwor Sycylijski ieszcze nie opuścił Palermo, lecz żyie tam bardzo skromnie. Królowa zawsze słaba nie pokazuie się w publiczności. Król, który lustrował nie dawno milicyą przy Messynie, trudni się nieustannie polowaniem. Drugi Królewicz Leopold bawi od niejakiego czasu przy Jenerale Stuart w Messynie; pierwszy mieszka w Palermo przy rodzicach.

D. 25 wyruszył ztąd batalion, z 1000 rekrutow złożony, do Hiszpanii. Przeznaczony on iest do uzupełnienia stoiących w Katalonii Neapolitańskich pułkow. Przed wyruszeniem ztąd zlustrował go Marszałek Perignon, rządca stolicy naszey. Lud tego batalionu składa się powiększey części z Kalabrycaykow.

Teraźnieyszy Jeneralny rządca Francuzki wysp Jońskich, P. Lesseps, wydał pod d. 12 Czerwca w Korfu rozporządzenie, mocą którego mieszkańcy tameysi muszą w przeciągu 2 dni podać na piśmie zapasy wszystkich Angielskich i osadowych towarow. Po upłynieniu tego czasu nastąpi rewizya domow, a nie podane towary będą skonfiskowane i ukrywaiący ie zapłaci oprocz tego potroyną ich wartość.

D. 20 przybyła tu sławna Niemiecka śpiewaczka, Pani Häser z Rzymu, gdzie przez rok swoiego bawienia uzyskała powszechne oklaski. D. 15 Sierpnia, w dniu urodzin Napoleona Wielkiego, da się pierwszy raz słyszeć na pięknym teatrze tuteyszym S. Karola.

Dnia 4. *Sierpnia.* Nayiaśnieysza Królowa nasza iest tu iutro na powrot z Paryża o-

oczekiwane. (D. 3 przeiechała iuż przez Rzym.) Królewicz Następca tronu, Królewicz Lucyan i Królewna wyiechali na przeciwko matce do Caserta. Jenerał Lanuss, W. Marszałek pałacu, wyiechał na przyięcie Monarchini do Terracina.

Z Lipska d. 13. *Sierpnia.*

Hrabia Gettorp, Gustaw Adolf, powrócił tu z Berlina i poiechał wczoray, iak mówią do Wörlitz, nie do południowych Niemiec.

Z Berlina d. 18. *Sierpnia.*

D. 15 b. m. Królewsko-Westfalski poseł, Baron Linden, dał obiad z powodu urodzin Nayiaśnieyszego Napoleona, w nieobytności posła Francuzkiego, na który zaprosił ciało dyplomatyczne i tuteyszych urzędnikow stanu. Spełniano zdrowie Cesarza Francuzow, Króla Pruskiego i Króla Westfalskiego.

Szkoła główna Berlińska otworzona bezwątpienia tey zimy zostanie.

Fałszerz biletow skarbowych schwytany został przy wydawaniu iednego biletu na 50 talarow.

Przybył tu Xiążę Gagarin, jenerał adjutant Imperatora Rossyyskiego.

Z Oerebro d. 11. *Sierpnia.*

Wypadek naradzeń taynego wydziału, co się tyczy obrania następcy tronu, będzie dziś na radzie J. K. Mci przełożony, poczem propozycye od tronu w ważnym tym przedmiocie seymuiącym stanom podane zostaną.

Izba Chłopow postanowiła proponować swoim współstanom, aby nieułatwione na ostatnim Sztokolmskim seymie materye, nie roztrząsać na teraźnieyszym, ale zostawić do przyszłego zwyczaynego, przez co skróci się seym teraźnieyszy.

Wyznaczona w Sztokolmie Pomorska kommissya skończy w krótce ważne swoie prace, i tu ziedzie. Po znakomitych talentach i światle wszystkich iey członkow spodziewać się należy, iż postanowienia iey odpowiedzą oczekiwaniom nieszczęśliwych Pomorzanow.

Przy ścisłych dochodzeniach względem zabrania przez Anglikow Francuzkiego korsarskiego okrętu Wagram z portu Stralsundskiego, przy których znaydował się C. K. Francuzki wicekonsul, nie pokazało się dotąd, żeby który z kraiowych mieszkańcow do tego wpływał.

Z Kassel d. 16. *Sierpnia.*

Monitor nasz umieścił następuiący artykuł:

Z Hanoweru d. 14. *Sierpnia.*

"Nayiaśnieyszy Król przepędził kilkanaście dni na obiechaniu brzegow Hanowerskich. Obecność Monarchy ożywiła w wszystkich sercach nadzieię lepszey przyszłości; wszędzie i głośno okazywał lud pochodzące zgłębi serca uczucia. Hanoweranie, którzy tak długo mieli tylko nader niespokoyny i niepewny byt, uznaią w zupełnem przekonaniu korzyści, które nadaie im rząd Monarchy, który mieszka w środku swoiego ludu, i który tak długo zachmurzonemu ich widokrągowi weselsze i szczęśliwe dni przeznacza."

Xiążę Wilhelm Hessen-Philippsthal umarł d. 8 b. m. w zamku swoim Philippsthal na wodną puchlinę w 84 roku życia. Xiążę ten był dawniey jenerałem porucznikiem jazdy w służbie Hollenderskiey i w wysokiem swoim wieku posiadał zupełną czerstwość umysłu. Poniosł z sobą do grobu żal wszystkich sług i wszystkich tych, którzy mieli szczęście bydź mu znanemi. J. K. Mość dowiedział się w podroży około brzegow Hanowerskich o iego śmierci i zdawał się bydź bardzo nią dotknięty. Jakoż synowi iego, Xciu Ernestowi, który towarzyszył J. K. Mci w podroży i ma szczę-

ście od kilku lat zostawać w służbie J. K. Mci iako jenerał adjutant, wynurzył z tego powodu swoie uczucia.

Przez wyrok Królewski wydany pod d. 13 Sierpnia w zamku Herrenhausen, Xiąż Ernest Hessen-Philippsthal mianowany został W. podkomorzem. Przez wyrok pod d. 15 Sierpnia Komander, Hrabia Fürstenstein, minister sekretarz stanu i spraw zagranicznych, mianowany iest W. komanderem orderu Westfalskiego. Komanderami tegoż orderu mianowanemi zostali W. Podkomorzy, Xiąż Hessen-Philippsthal, i Jenerał Hrabia Hamerstein, adjutant J. K. Mci. Kawalerami, PP. Baron Patie, Martens, Baron Rei ek, Schmidt, Phiseldeck, Pichon, Szambelan Münchhausen, poseł w Monachium, Szef szwadronu Lafleche.

Z Hanoweru d. 17. Sierpnia.

Wyiazd Nayiaśnieyszych Królestwa oznaczony iest na 19 b. m. rano. Poiadą z zamku Herrenhausen przez Tiedenwiese, Brügge, Einbeck, &c. napowrot do Kassel. Wczoray w wieczor wyiechali iuż ztąd do Kassel Minister woyny, Hrabia Riedl, Minister sprawiedliwości Simeon, Hrabia Meerfeld, &c. a dziś w południe Hrabia Woffradt, minister wewnętrzny, i Xiąż Sayn-Wittgenstein. Jutro odieżdża Xiężna Regentka Lippe na powrot do Dettmold. Xiąż Schaumburg z Lippe-Bückeburg wyieżdża także iutro; ale przedsiębierze pierwey podroż do Saxonii, nieżeli do państwa swoiego powroci.

Hrabie Bülow, minister skarbowy i publicznego skarbu, wyiechał ieszcze d. 13 b. m. na powrot do Kassel. Kancelarya Ministra sekretarza stanu, Hrabiego Furstenstein, dziś po południu udała się do Kassel.

Uroczystość d. 15 b. m. obchodzona była u dworu w zamku Herrenhausen z wielką okazałością. Przed południem były wielkie pokoie i obroty woyskowe, na które przybył także nowy 8my pułk piechoty z Hildesheimu, potem nastąpił obiad, reprezentacya teatralna, wieczerza i bal. Ogrod był w wieczor naypiękniey oświecony i dany był piękny fajerwerk.

Dziś przeiechała przez nasze miasto Xiężna Holstein-Beck od wod Pyrmontskich do Hamburga.

Gdy wyraźny iest rozkaz J. K. Mci, aby od robot w polu nie odrywać chłopskich koni; poczyniono zatem rozporządzenia, iż orszak Królewski małemi tylko odziałami do Kassel będzie odieżdżał.

Z Wiednia d. 11. Sierpnia.

(Z Gazety Hamburskiey.)

Ostatni goniec z Paryża nie przywiozł ieszcze nic pewnego względem powrotu Ministra stanu, Hrabiego Metternich. Publiczność oczekuie za iego powrotem wyiawienia ważnych w wielu względach rzeczy.

W wszystkich pułkach zniesione są trzecie bataliony. Nadliczbowi officerowie umieszczonemi zostali w batalionach milicyi kraiowey, a żołnierze, którym czas kapitulacyi wyszedł, są od służby uwolnionemi.

Królewsko-Pruski Major Luck oddał onegday J. C. K. Mci w Laxenburgu list donoszący o śmierci Królowey Pruskiey. Nowy Pruski poseł, Baron Humboldt, oczekiwany tu iest na końcu bieżącego miesiąca.

Urodzaie tegoroczne są bardzo obfite.

Z Strazburga d. 13. Sierpnia.

Xiąż Fryderyk Sasko-Gotayski przyiechał tu d. 11 w towarzystwie Barona Haaken, jenerała majora w służbie Gotayskiey, i P. Cesaris, powracaiąc z Rzymu do Gotta.

Tegoż dnia przybył tu Bawarski Jenerał porucznik, Hrabia Wrede, a iutro uda się w dalszą swoią podroż.

Z Amsterdamu d. 13. Sierpnia.

Uroczystość urodzin Napoleona była tu iak nayokazaley obchodzona. Z wszystkich wież powiewała pierwszy raz bandera Francuzka. Faierwerk dla niepogody został nazaiutrz odłożony. Uroczystość ta była w wszystkich dawniey Hollenderskich miastach w rozmaitym sposobie obchodzona.

Od warunkowego odwołania Cesarskich wyrokow Berlińskiego i Medyolańskiego spadły w cenie niektóre osadowe towary, ale podniosły się papiery Hollenderskie. Pochlebiamy sobie, iż mieć tu będziemy ieneralnego rządcę, iak ma Florencya, Turyn i Rzym.

Przy Greningze zdarzył się następujący smutny przypadek: P. Van Loon, mieszkaiący w Schiedam, iechał z swoią małżonką, z którą dopiero d. 3 b. m. się zaślubił, z Greningi do Delfzil. Gdy przybyli do okolic Garvelsweer, o 3 godziny drogi od Greningi, iechać musieli przez zepsutą ciągłemi ulewami drógę. Przewrociła się z niemi kolaska i młodzi małżonkowie wpadli do kanału, który ciągnie się wzdłuż drogi. Woźnica wyratował się; ale małżonkow wydobyto z wody nieżywych. Oboie trzymali się ieszcze po śmierci za ręce. P. Loon miał 21 lat, a iego małżonka 18.

Z Londynu d. 11. Sierpnia.

(Przez Francyą.)

Jak dowiaduiemy się, były Sekretarz stanu do spraw zagranicznych, P. Canning, iedzie w nadzwyczaynem poselstwie do Sycylii. Między dworem tamteyszym i dowodzącym tam Jenerałem Angielskim Stuartem zaszło wielkie poróżnienie.

Ostatnich dni biegały pogłoski tyczące się zwolnienia handlowych stosunkow z stałym lądem; lecz zdaie się, iż wszystko kończy się na pozwoleniu wprowadzenia win Francuzkich.

Z Rygi d. 8. Sierpnia.

Przez sztafetę nadeszła tu wczoray z Peterzburga wiadomość, iż los zatrzymanych z Teneryffy okrętow iuż rozstrzygnięty został. J. J. Mość chce, aby przywiezione na tych okrętach towary wzięte były w sekwestr; okrętom zaś wolno odpłynąć z ładunkiem płodow Rossyyskich.

Z Laybach d. 4. Sierpnia.

Onegday Marszałek Xżę Raguzy (Marmont) poiechał w towarzystwie szefa głównego swoiego sztabu, Jenerała Planzonne, ztąd do Dalmacyi, dla obeyrzenia nad tamteyszemi brzegami poczynionych uzbroiań. Podróż tę odbywa przez Fiumę do Kataro. Część doliny Puster, która od Bawaryi ustąpioną została, będzie do prowincyy Illiryyskich przyłączona. W prowincyach tych ucząca się w szkołach młodzież musi się ięzyka Francuzkiego uczyć.

Z Augszburga d. 13. Sierpnia.

Pomiędzy Francuzkim woyskiem, stoiącym w Ulmie i okolicach tamteyszych, nie widać ieszcze żadnego poruszenia do drogi.

Nadworny Bibliotekarz, Baron Arretin, zaniosł także skargę do mieyskiego sądu w Monachium przeciw Prezydentowi Jakobi o szkalowanie.

Z Monachium d. 10. Sierpnia.

Dwór nasz zawdział z powodu śmierci Królowey Pruskiey na 4 tygodnie żałobę.

Król uwolnił teraz odstąpionych Tyrolczykow od przysięgi wierności, i w wydanym pod d. 25 Czerwca patencie opisane są teraźnieysze granice od strony Włoch. Linia idzie przez góry Salcburskie do rzeki Renz, gdzie Graubach do niey wpada; ciągnie się tą rzeką i przechodzi przez góry aż do rzeki Eisack; daley lewym iey brzegiem aż do uyścia Rothwandersbach; ztamtąd góra-

mi do rzeki Gsamerbach i do zzyścia się z rzeką Danzbach; potem znowu przez góry do rzeki Aschlenbach, lewym iey brzegiem do Adygi i granic Włoskich.

Z Sztokolmu d. 10. *Sierpnia.*

Statek Amadis, który posłany był do Peteraburga, dla zabrania Hrabiego Stedingk, powrócił próżno nazad, ponieważ wspomniony Hrabia pozostanie dłużey na swoim mieyscu.

J. K. Mość rozkazał, aby w publicznych obwieszczeniach, rządowych i publicznych pismach ile możności nie używano wyrazow obcych ięzyków.

Z Włoch d. 3. *Sierpnia.*

Podług wyroku Cesarskiego pod d. 19 Lipca płody Xięstwa Łukieskiego, wchodzące do królestwa Włoskiego doznawać maią takich samych względow iak towary Francuzkie.

Nowy departament królestwa Włoskiego, wyższey Adygi, iest już na sposób innych departamentow urządzony. Zandarmerya przestrzega publicznego bezpieczeństwa: i tak nikt nie może pokazać się z nożem którego koniec nie iest zaokrąglony.

Król Joachim rozkazał dla mieszkańcow Reggio założyć nowy wodociąg, szkołę wtorową, dom do edukacyi kobiet, i nowy kościoł, ponieważ dawny przez trzęsienie roku 1783 obalony został, i teatr wystawić. Niektórym osobom wyznaczył J. K. Mość pensye. Wiele osób, które poiechały do Scilla, powróciły do Neapolu, ponieważ wiedzieć ieszcze nie można, kiedy wylądowanie do Sycylii przedsięwzięte zostanie.

Od Korfu odstąpili zupełnie Angliey. Z Ottranto posłano tam dla zmocnienia załogi 600 ludzi z pułku Isenburga i 200 artylerzystow. Tak mieszkańcy, iako i załoga mieli żywności na 3 miesiące.

W Bassano odkryto i skonfiskowano wielki zapas towarow, które do królestwa Włoskiego przemyzono. Prelatura Gries, niedaleko Botzen, zamieniona iest na koszary. Mieszkańcy dawniey Tyrolu Włoskiego, a teraz departamentu wyższey Adygi, którzy roku przeszłego pod czas rokoszu zabranemi w niewolą i do Mantui zaprowadzonemi zostali, otrzymali teraz wolność.

Z Nowegoiorku d. 1. *Lipca.*

W Wasingtonie nie idą ieszcze rzeczy porządnie; w gabinecie zachodzi wielka rożność zdań, ale przyczyny tego wiedzieć nie można. Domyślaią się tylko, iż rzecz idzie o pokoy lub woynę z W. Brytaniią, z powodu przywiezionych papierow przez fregatę Adams. Nie masz podobieństwa, żeby kongress prędzey iak w Listopadzie był zwołany. Na ów czas rozstrzygnione to pytanie zostanie.

Zachodnia Florida chce koniecznie poddać się pod opiekę zjednoczonych stanow, i z tego powodu bywaią codzienne naradzenia z Rządcą Baron Rouge.

Z Węgier d. 3. *Sierpnia.*

Listy z Dalmacyi donoszą, iż Angliey zamyślaią w porozumieniu z Montenegrynami opanować Kattaro i ztamtąd do Dalmacyi wtargnąć. W Illiryyskich prowincyach zaciągaią wiele ludzi do woyska.

Z Bukarestu piszą pod d. 10 Lipca, iż W. Wezyr iest z częścią woyska w Szumla od Rossyan w opasany i ustawiczne każ czynię wycieczk. Listy zaś z Turczech do niektórych Wiedeńskich kupcow pisane donoszą, iż Turcy odnieśli nowe korzyści nad Rossyanami i onych odparli. Urzędownie nie iednak o tem zdarzeniu nie oznaymiono. Doniesieniom z Moldawii i Wołoszyzny nie wiele wierzyć można, bo te same listy wyrażaią, że obie te prowincye nie bardzo Rossyanom sprzyiaią.

②

DODATEK

DO № 70.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 2. Września 1810.

Z Warszawy d. 28. Sierpnia.

Dzień 25 b. m. iako dzień imienin Nayiaś. Cesarzowey Francuzow, obchodziła toteysza stolica przez oświecenie domow z własney ochoty. Zamek Krolewski, wiazd do pałacu JO. Xcia Ministra Woyny i mieszkanie JW. Rezydenta Francuzkiego szczególniey w oświeceniu celowały.

D. 24 b. m. powrócił JO. Xżę Minister Woyny, Naczelny dowodzca woysk Polskich, z odbytey podróży do Torunia i Gdańska w celu obeyrzenia woyska składaiącego tameysze załogi.

Żałuiemy, iż nie mamy pod ręką dziennika podróży iego, która biorąc miarę ze szczegółow, iakie wiadomości naszey doszły, była prawdziwie tryumfalnym hołdem, iaki wszędzie od wdzięcznych obywatelow i przywiązanego do siebie woyska odbierał, a ten, roztropnych działań, mężney wytrwałości i trudow iego w ostatniey kampanii, stał się nayp[i]ęknieyszą dla niego nagrodą. Wszędzie po większych miastach, a gdzie niegdzie i po małych, na odgłos zbliżania się iego, wychodzili obywatele i wdzięcznemi okrzykami witali obrońcę swoiego; wszędzie załogi żołnierskie występowały w paradzie na powitanie kochanego i zawsze do zwycięstwa prowadzącego ich wodza; wszędzie prawie uczty i publiczne rozrywki wyprawiano: tu pieniami, oświeceniami i napisami sławę iego głoszono; indziey obsypano go kwiatami. Szczególniey zaś przyymowano go w Toruniu i Gdańsku, a wracaiąc ztamtąd do Warszawy, w Bydgoszczy i Kaliszu.

W Toruniu wielki bal dano, i różne oznaki uwielbienia okazano.

W Gdańsku, za doyściem wiadomości o bliskim przyieździe JO. Xcia Ministra; W. Loriné, Adjutant JW. Hrabiego Rapp, Jenerała dywizyi, Adjutanta Cesarskiego i Gubernatora Gdańska, &c. czyniący służbę naczelnika sztabu, napisał pod d. 9 b. m. z rozkazu iego następuiący list do W. Michała Grabowskiego, Jenerała Brygady, Kommendanta tegoż miasta:

"JW. Jenerale! Gdy wolą iest JW. Gubernatora, aby honory należne naczelnemu Jenerałowi i Ministrowi, były wyrządzone JO. Xciu Poniatowskiemu, Naczelnemu Wodzowi woyska Polskiego i Ministrowi Woyny W. Xięstwa Warszawskiego, którego przyiazd do tego miasta iest zarowiedziany, mam honor prosić JW. Pana imieniem JW. Gubernatora,

żebyś z swey strony uczynił rozporządzenie do wyrządzenia honorow JO. Xięciy podług przepisow. Proszę przyiąć &c.

(Podp.) *Loriné.*

Stosownie do tego wezwania, wydał Jenerał Grabowski rozkaz dzienny do woyska, przepisujący tryb przyięcia Xiążęcia. — Ten gdy się zbliżył do Gdańska, wystąpiło za bramę w wielkiey paradzie woysko, składaiące załogę, pomiędzy którego szeregami, witany odgłosem bębnow woyskowych i 19 wystrzałami z dział twierdzy, wiechał do miasta. — Kilkodniowy pobyt Xiążęcia w Gdańsku był nieprzerwanym pasmem grzeczności i czynionych mu honorow ze strony JW. Jen. Rapp Gubernatora. Smiało powiedzieć można, iż po odbytych zatrudnieniach, dla których Xżę ziechał, uprzeyma grzeczność JW. Gubernatora prawie mu odetchnąć nie dopuściła. Sniadania, obiady, wieczerze, codziennie były dla Xcia i zaproszonych z powodu iego osób u tego sławnego, a Nay. Cesarzowi Francuzow lubego Jenerała. — Pod bytność Xiążęcia w Gdańsku, przypadł obchód uroczystości urodzin i imienin Napoleona W. na którym Xiążę wszędzie miał pierwszeństwo, a w opisie tey uroczystości, przez gazetę Gdańską ogłoszonym, wyrażono z woli JW. Gubernatora, iż *świetność iey obchodu, obecność Xcia Ministra Woyny, naczelnego dowodzcy woysk Polskich, znacznie powiększyła.* — Wyiechał Xżę z Gdańska d. 19 b. m. Wyiazd iego poprzedził znowu rozkaz dzienny w tych słowach:

" Podług rozkazu JW. Gubernatora, Kommendant miasta obwieszcza dowodzących korpusami i innych, iż załoga ma bydź w pogotowiu do wystąpienia dziś i stania pod bronią od godziny 4tey do capstrzyku, a to z powodu odiazdu JO. Xcia Poniatowskiego, Ministra Woyny Xięstwa Warszawskiego. Za danym znakiem, poydzie załoga za bramę, i w takim szyku stanie, iak w dzień przyięcia wieżdżaiącego Xiążęcia. — W południe, przybędą officerowie w wielkich mundurach dla pożegnania onegoż. — Będzie pożegnany tylokrotną liczbą wystrzałow z dział, iak przy wieździe. — Gdy będzie iechał między szeregami, woysko sprezentuie broń i bębny się odezwą.

(Podp.) *Jenerał Kommendant Miasta,*
Grabowski.

W Bydgoszczy przyymował Xcia JW. Gliszczyński, Prefekt Departamentu na czele władz &c. Ten dał wielki obiad dla Xiążęcia, a wieczorem JW. Prefektowa zaprosiła Xiążęcia na reprezentacyą stosowney sztuki, granej przez amatorow, w którey także i sama grała. Przy końcu sztuki śpiewała, a potem oddała Xciu wydrukowaną pieśń w tych słowach:

Wodzu! którego wieńczą heroiczne czyny
Z wdzięczności narodowey splecione wawrzyny,
Przyym do nich z Brdy nadbrzeża gałązkę dodaną,
Również życzliwych ręką współziomków zerwaną.

Nie zdoła moc wyrazów zrównać naszey checi,
By Twe dzieła, wyryte w Swiątyni pamięci,
Dosyć można uwielbić godnym Ciebie pieniem,
Szczerém przecież nie raczysz pogardzić życzeniem.

Przed rokiem, w śród boiaźni o los nasz troskliwi,
Twym męztwem ocaleni, dziś wolni, szczęśliwi
Dziemyć serca nasze, które wdzięczność wiąże;
Zyi na postrach przeciwnych ulubiony Xiąże!

W Kaliszu za staraniem JW. Garczyńskiego, Prefekta Departamentu, przyięcie Xiążęcia było iak tylko można naywykwintnieysze. Obiad u JW. Prefekta, reprezentacya teatralna i śpiew ku chwale Xiążęcia, powszechne oświecenie miasta, transparenty z cyfrą iego, i zastosowanemi do niego napisami w Polskim i Francuzkim języku, bal nareszcie, zaświadczyły szacunek i przychylność Kaliszanow ku Xiążęciu naczelnemu Wodzowi.

JW. Jenerał dywizyi Dąbrowski i Jenerał brygady Axamitowski zaiechali Xciu drogę w Gnieźnie, i tam go powitali.

Z Konstantynopola d. 26. Lipca.

Wszystkie doniesienia do dnia tego od woyska potwierdzaią, że kilkokrotne napady nieprzyiaciela na szańce przed Szumlą przez Turków odparte zostały, daley że attak Rossyanow na graniczną twierdzę Akalcighe załoga Turecka dzielnie odparła, i nakoniec, że liczne posiłki, które przybywaią do obozu W. Wezyra, (pomiędzy którémi przybyło tak że 12,000 Albańczyków pod znanym Muchtar baszą,) powiększyły woysko iego do 80,000 ludzi, co domyślać się każe, iż nieprzyiaciel w krótce będzie musiał z pod Szumli odstąpić.

W Stolicy naszey idą ciągle z naywiększem pośpiechem uzbroiania, do których ostatnia odezwa W. Sułtana i iego postanowienie wyruszenia w pole, zachęciła; tymczasem nie wywieszono ieszcze przed Seraiem buńczuka, co iest znakiem prędkiego wyiazdu W. Sułtana do woyska, i to dopiero 10 Sierpnia ma nastąpić.

O przedsięwzięciach floty Kapitana baszy na czarnem morzu dowiaduiemy się, iż zasłania brzegi od Warny aż do uyścia Dunaiu, przecina Rossyanom dowoz żywności i działa przeciw ich siłom morskim przy półwyspie Krymskim.

Z Persyi nadeszła także ważna wiadomość, iż z tey strony rozpoczęte znowu zostały nieprzyiacielskie kroki przeciw Rossyanom, i że Szach Perski wysłał dwa korpusy woyska: ieden przeciw Georgii, drugi przeciw Rossyyskim osadom nad morzem Kaspiyskim.

Angielski ambassador, P. Adair, wsiadł na czekaiącą na niego fregatę Salsette d. 14 Lipca i tego samego wieczora odpłynął. Jego zastępca, P. Canning, został podług zwyczaiu przez tłumacza Porty urzędownie powitany.

Listy od granic donoszą, iż Naczelny Wódz Rossyyski, Jenerał Kamiński, zmocniwszy oblegaiące woysko Ruszczuk, rozkazał w nocy z d. 3 na 4ty przypuścić szturm do tey twierdzy, lecz Turecka załoga pomimo odwagi Rossyyskiego woyska odparła szturm i znacznie poraziła nieprzyiaciela.

DONIESIENIA.

Prefekt Departamentu Krakowskiego, niniejszym do powszechney podaie wiadomości, że na dniu 6 Września o godzinie 10 ranney, w Prefekturalnym wydziale żywności odbywać się będzie licytacya na dostarczenie ilości 4400 korcy owsa do magazynu Krakowskiego, która z kassy departamentowey wypłacona zostanie. Chcący licytować w wadium summę zł. pol. 3000 w dobrey monecie opatrzony, w wyznaczonym mieyscu i czasie znaydować się zechce.

Wodzicki, Prefekt.
Wroński, S. J.

W Imieniu Nayiaśnieyszego Fryderyka Augusta, Króla Saskiego, Xiążęcia Warszawskiego &c. &c.

Sąd Appellacyyny Krakowski podaie do wiadomości publiczney rozporządzenia rządowe względem opłacenia tax zaległych i nowych wydane w osnowie następuiącey:

Minister Skarbu — Na przełożenie JP. Ciołkowskiego Dyrektora Urzędu taxalnego de datta 25go Kwietnia r. b. odpowiada: iż Reskryptem wydanym, pod datą 28go miesiąca Lipca r. b. Nro. 435 do JO. Xcia Prefekta Dptu Krakowskiego dozwolonem zostało pobieranie do kass w bankocetlach w nominalnym walorze tax zaległych, a po dniu ogłoszenia redukcyi bankocetli wymierzonych, w czem dyspozycye do Urzędu taxalnego od tegoż JO. Xcia Prefekta wydane będą. — Co się zaś tycze wniesienia, ażeby taxy zaległe przyymowane być mogły w monecie miedzianey Austryackiey, w kursie ich zredukowanym: Minister Skarbu chcąc zrobić Debentom w tym względzie łatwość ieszcze większą do uiszczenia się

z zaległych taxow sądowych, iakie po dniu ogłoszenia redukcyi bankocetlow wymierzone zostały, zezwala na to, iż wyż rzeczone taxy, opłacane bydź mogą monetą miedzianą w kursie ustanowionym przez uchwałę Rady stanu de dato 3 Lutego r. b.; czego zgłoszenie JO. Xciu Prefektowi Dptu Krakowskiego iest polecone. Taxy zaś sądowe te, które po dniu ogłoszenia redukcyi bankocetlow wymierzone zostały, opłacone nie są, nie mogą być inaczey przyimowane do kassy w monecie miedzianey, iak tylko w połowie iedney, a w drugiey połowie powinny bydź opłacane od stron srebrną monetą, chociażby Pruską zdawkową, z przyczyny, że dochody stępl we części tax składaiące w srebrney monecie do skarbu wpływać powinny. — W Warszawie d. 31 Lipca 1810 roku. — *Węgleński.* — *Wołłowicz Sekr.* — Do JP. Jozefa Ciołowskiego, Dyrektora Taxalnego, w Krakowie Nro. 525/*Maja.*

Czachowski.

Nro. 6892. *W Krakowie d. 4go Sierpnia 1810 roku.*

Prefekt Departamentu Krakowskiego. — JW. Minister Skarbu stosuiąc się do Dekretu Nayiaśnieyszego Pana d. 14 Czerwca roku bież. względnie pobierania zaległych podatkow wydanego, reskryptem swym dnia 28 Lipca Nro. 485 następuiące wydał postanowienie: 1) Taxy sądowe wymierzone przed ogłoszeniem redukcyi bankocetlow, a dotąd nie zapłacone, maią bydź przyymowane bankocetlami w nominalnym ich walorze, lub w srebrney monecie rachuiąc 26 zł. ryń. za 100 zł. ryń. należności. — 2) Kto z dłużnych takowe taxy korzystać chce z tego postanowienia, obowiązany iest taxy zaległe po dniu ogłoszenia redukcyi bankocetlow wymierzone w sposobie wyżey przepisanym, zapłacić w przeciągu czasu aż do d. 15 Października r. b., kto zaś w tym terminie nie zapłaci tychże zaległych tax, utraci dobrodzieystwo wyrażone w artykule 1szym, i zaległości iuż w dobrey monecie opłacić będzie winien, rachuiąc 4 zło. pol. na 1 zł. ryń. — 3) kwity, iakie mogły bydź interymalnie wydane z taxow sądowych wymierzonych po dniu ogłoszenia redukcyi bankocetlow, opłaconych bankocetlami w nominalnym ich walorze, maią bydź uważane za dostateczne. — 4) Kontrybuentom, którzy rzeczone wyżey taxy sądowe opłacili iuż w dobrey monecie w pełney ilości, zastrzega się w czasie należna im bonifikacya, iaka stosownie do teraźnieyszego postanowienie okaże się bydź nadpłaconą. — 5) Desygnacya kontrybuentow, którzy opłacili taxy w sposobie wyżey w art. 4tym wspomnionym, ma bydź Ministrowi Skarbu podana z wyrachowaniem, wiele im do bonifikowania przypada. — 6) Taxy wymierzone po dniu ogłoszenia redukcyi bankocetli, nie mogą bydź inaczey przyymowane do kassy, iak tylko podług przepisu reskryptu dedato 30 Marca r. b. Nro 476, to iest w pełney ilości na zł. ryń. a rachuiąc 4 zł. pol — O czem z Prefektury urząd taxalny do ścisłego zachowania się według rozporządzenia tego niniejszym zawiadomia. — *Ł odzicki Z. P.* — *Wroński S. J.* — *Kamiński D.* — Do Urzędu Taxalnego Trybunału Departamentu Krakowskiego.

Marcin Soczyński, Sekr. Sądu Appell.

Uwiadomienie Lotteryczne. Do 2giey klassyczney lotteryi Warszawskiey dostać ieszcze u mnie można całych i podzielnych losow. Gdy zbliża się ciągnienie 41wszey Dreździeńskiey Lotteryi, upraszam przeto wszystkich tych, którzy życzyliby sobie trzymać po miastach podkolekturę, żeby się do mnie frankowanemi listami zgłaszali, którym nieomieszkam donieść o korzystnych warunkach. W Poznaniu d. 10 Sierpnia 1810.

Beer Koskel.

Opisanie Osób: 1. Sebastyana, inaczey Jana Gurskiego, zbiegłego z aresztu Kryminalnego Lubelskiego, który iest rodem z Krasnegostawu, ma lat 40, żonę, która mieszka w Krasnymstawie; iest twarzy pociągłey okrągłey zarosłey, nosa średniego, trochę płaskiego, oczow siwych, pod okiem prawem ma kreskę, włosow i wąsow ciemnych, chodził w sukni krótkiey, przy którey sznurek, czyli potrzeby, koloru ciemnego, spodnie miał długie płocienne, koloru ciemno siwego, w kapeluszu okrągłym, zwykł chodzić z fuzyą i torbą cielęcą.

2. Kompan pierwszego, człowiek nieznaiomy, wzrostu podniosłego, ma lat około 40, iest twarzy białey pociągłey oczow siwych, włosow na głowie blad, nosa średniego, powiadał się bydź z Kazimierza, chodził w żupanie płociennym, w czapce z siwym barankiem, boso. Których zbiegow wyśledziwszy pod dobrą strażą lub do aresztow kryminalnych Lubelskich, lub też do Urzędu Dyrekcy Policyi dostawi, zaleca się.

Z Dyrekcyi Policyi w Krakowie d. 16 Sierpnia 1810.

Miroszewski.